

~~~~~  
**आर्थिक बर्ष २०७०।०७१ को सामाजिक परीक्षण**

**प्रारम्भिक प्रतिवेदन २०७१**

**सिद्धार्थनगर नगरपालिका भैरहवा**



**थानेश्वर पाण्डे**

**सामाजिक परीक्षक**

**मिति: २०७१।०५।०३**

~~~~~

नगरपालिकाको परिचय ,

सिदार्थनगर नगरपालिका रुपन्देही जिल्लाको सिमावर्ती क्षेत्रमा पर्ने नगरपालिका हो । नेपाल भारत सिमा नाका संग जोडीएको नगरपालिका हो । पुर्बमा बगाहा र बसन्तपुर गाबिस, पश्चिम मा हाटीबनागाई गाबिस, उत्तरमा पडसरी र फर्साटिकर गाबिस र दक्षिणमा भारतीय सिमा नाका महाराजगञ्ज जिल्ला भारत रहेको छ ।

यो नगरपालिका ३६ दशमलव ०३ प्रतिशत क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । नगर क्षेत्रमा १८ हजार ७ सय ६३ घर घुरी रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार सिदार्थनगर नगरपालिकाको जनसंख्या ६४,५६६ रहेको छ । महिला संख्या ३१,८९५ र पुरुष संख्या ३२,६७१ रहेको छ भने साक्षरता दर ७८।९४ प्रतिशत रहेको छ । घरपरिवार औषत संख्या ५.७ रहेको छ । नगरमा हिन्दु, ईस्लाम, बौद्ध, कृषिचयन धर्म मान्ने प्रमुख ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर, गुरुड., मधेसी समुदायको बसोबास रहेको छ ।

परिचय :

सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूमा सरल तरिकाले जनताका समस्यालाई समाधान गर्न पारदर्शिता, जवाफदेहिता,सहभागिता र विधिको शासनको आवश्यकता पर्दछ । यी कुराहरु प्रजातन्त्रका आधार स्तम्भ हुन् । यसै कुरालाई मनन गरी सुशासन, व्यवस्थापन र सञ्चालन ऐन २०६४, नियमावली २०६४ तथा स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन) नियमावली २०६४ को नियम २०१(१) बमोजिम तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय स्थानीय निकायहरूले एक आर्थिक वर्षमा समग्र सामाजिक जिम्मेवारी पुरा गरे नगरेको सम्बन्धमा लेखाजोखा गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय निकाय सामाजिक परिक्षण कार्यविधि २०६७ लागु गरिएकोमा सिदार्थनगर नगरपालिकाले मिति २०७० श्रावण १ गते देखि आषाढ मसान्त सम्ममा नेपाल सरकार द्वारा प्राप्त रकम र न.पा.को आफ्नै स्रोतबाट सञ्चालित, सम्पादित समग्र कार्यक्रम अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक, एकल महिलालाई दिईने भत्ता, स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने सेवा र स्थानीय निकायको सामाजिक जिम्मेवारी, त्यसलाई पालना गर्न भएको प्रयास तथा कार्य सम्पादनको लेखाजोखा गरि सेवाप्रदायक र सेवाग्राही बीचको सम्बन्धलाई सुमधुर बनाउन सि.न.पा. आर्थिक वर्ष २०७०/०७१ को समग्र कार्यक्रमको सामाजिक परिक्षणको लागि प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य गरिएको छ ।

सि.न.पा. सामान्य प्रशासन महाशाखा प्रमुख, योजना महाशाखा प्रमुख, आर्थिक प्रशासन महाशाखा प्रमुख, सामाजिक शाखा अधिकृत लगायत विभिन्न शाखा उपशाख तथा ईकाइ प्रमुख लगायतका कर्मचारीहरु, सामाजिक परिचालक र स्वास्थ्य कर्मी (एचए) संग छलफल गरी सि.न.पाको सार्वजनिक सुनुवाई, ब्रोसर, २०७०/०७१ को बजेट पुस्तिका र सि.न.पा. द्वारा प्रकाशित विभिन्न सुचनाहरु र नीतिगत निर्णयबाट प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार पारिएको छ । सि.न.पा. ले आयोजना गरेको बृहत छलफलमा स्थानीय बासी, राजनीतिक दल, बुद्धिजीवि, समाजसेवी, पत्रकार, आयोजक र सामाजिक परिक्षक लगायतले यस प्रतिवेदन माथि छलफल गरी निस्केको निश्कर्षबाट अन्तिम प्रतिवेदन तयार पारिने छ ।

सामाजिक परिक्षण कार्यको मुख्य उद्देश्य:

- ❖ सि.न.पा द्वारा गत वर्ष सञ्चालित विकास योजना तथा कार्यक्रममा प्रदान गरिएका सेवा सुविधा, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको आवश्यकता, यसको मुलभुत मर्म र यो कार्यमा भईरहेको श्रोत साधनको प्रवाहबीचको अवस्थाको लेखाजोखा गर्ने ।
- ❖ स्थानीय जनतामा आयोजना छनौट न.पा. को प्राथमिकता सेवा प्रदान गर्ने तरिका तथा समग्र कार्य र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको बारेमा जानकारी दिई थप जागरण गर्ने ।
- ❖ न.पा.को समग्र कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन सरोकारवालाहरुलाई जानकारी प्रदान गरी दक्षता अभिवृद्धि गर्ने ।
- ❖ सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीबीच सुमधुर सम्बन्ध स्थापना गर्ने साथै सुशासनको प्रत्याभुति दिई सेवा तथा सुविधा वितरण प्रक्रियालाई सरलीकृत गर्ने ।
- ❖ यस वर्षको कमि कमजोरी आगामी वर्षमा हुन नदिने गरी सुधार ल्याउने ।

- ❖ सामाजिक परिक्षण कार्यको प्रभावकारिता बढाई कार्यमा सरलता ल्याउन प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने सरोकारवालाहरु समेतको उपस्थितिमा छलफल गरि आवश्यक नीति निर्माणमा सहयोग पुर्याउने ।
- ❖ स्रोतको समानुपातिक वितरण र सदुपयोग गर्ने प्रकृत्यामा सबै क्रियाकलाप पारदर्शीता बनाउने ।

१ स्थानीय निकायको नाम : सिद्धार्थनगर नगरपालिका

विकास क्षेत्र : पश्चिमाञ्चल

अञ्चल: लुम्बिनी

जिल्ला : रुपन्देही

वडा संख्या : १३

२ सिद्धार्थनगर नगरपालिकाका प्राथमिकता तथा लक्ष्यहरु :

- ❖ शिक्षा, स्वास्थ्य, सुशासन, सञ्चार, यातायात, विद्युत, सामाजिक सुरक्षा, आर्थिक वृद्धि, वातावरण संरक्षण, भौतिक निर्माण आदिमा प्राथमिकता दिई नगरपालिकाको सर्वाङ्गीण विकास गर्ने लक्ष्य रहेको ।

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको दुरदृष्टी :

- ❖ पर्यटन, उद्योग, व्यवसाय र शिक्षा हराभरा बुद्धभूमि सिद्धार्थनगरको ईच्छा भन्ने मुल (Vision)नारा का साथ नगरपालिकाले काम गरेको छ ।

३ सामाजिक जिम्मेवारी र कार्य सम्पादनको लेखाजोखा

स्वास्थ्य अवस्था

गत बर्षको स्वास्थ्य अवस्था

- ❖ वडानं ९,१० र ११ मा सडक खाल्टाखुल्टी भएका कारण स्वास्थ्य संस्थामा जान समस्या भएको ।
- ❖ वडानं ९ मा रहेको नगर स्वास्थ्य केन्द्रमा भाडामा लीईएको भवनमा भ्यालमा ढोकाहरु नहुदा समस्या भएको । हावा र पानी भित्र पस्नाले औषधी समेत सुरक्षा गर्न नसकिएको अवस्था ।

सुधारका प्रयासहरु

- ❖ वडानं १० मा नगर स्वास्थ्य केन्द्र आफ्नै सुविधा सम्पन्न भवन बाट सञ्चालनमा ।
- ❖ आर्थिक बर्ष ०७०।०७१ मा १० हजार ५ सय २७ मानिसहरुले उपचार को सुविधा प्राप्त गरेको ।
- ❖ वडानं ९ मा सञ्चालित नगर स्वास्थ्य केन्द्रबाट ४,२०० ले उपचारको सुविधा प्राप्त गरेको
- ❖ वार्ड नं. ९ मा सञ्चालित नगर स्वास्थ्य केन्द्रको आफ्नै भवन बनाउने प्रयासमा जग्गा यकिन भएको छ ।
- ❖ सरुवा रोगहरु बाट बच्नका लागि विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ ।
- ❖ विश्व एड्स दिवस, क्षयरोग दिवस, स्तनपान सप्ताह लगायत स्वास्थ्य संग सम्बन्धीत विभिन्न गतीविधी हरुको नगरपालिकाको निरन्तर सहभागीता ।
- ❖ समय समयमा नगरमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन ।
- ❖ नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडानं ९ को भ्याल ढोका मर्मतमा चासो नपुगेको ।

उपलब्धीहरु

- ❖ वडानं ९ र १० मा संञ्चालन गरीएको नगर स्वास्थ्य केन्द्रमा नगरपालिका क्षेत्रका मात्र नभएर छिमेकी गा.वि.स.का सर्वसाधारण हरुले पनि सेवा लिन पाएको ।
- ❖ सामान्य रुघाखोकी, भ्नाडापखाला, ज्वरो, गर्भवती जांच लगायतका सेवा सुबिधा नगरवासीले नजिकैको स्वास्थ्य संस्थाबाट सजिलै लिन पाएको ।
- ❖ टि.वि., कुष्ठरोग, क्षयरोग, खोप सुबिधा नजीकैको स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध ।
- ❖ नियमित गर्भ परिक्षण आउने गरेको ।
- ❖ नियमित खोप लगाउने गरेको ।
- ❖ सरुवा रोग, गर्भवती जांच, स्तनपानको सही तरिका लगायतका स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना प्राप्त ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्र भित्र मेडीकल कलेज, जिल्ला अस्पताल भिम अस्पताल, सिटी अस्पताल, बाल रोग हस्पिटल, वडानं ९ र १० मा नगर स्वास्थ्य केन्द्र, विभिन्न स्थानमा दात उपचार केन्द्र रहेका कारण नगरवासी स्वास्थ्य संस्थाको पहुचमा ।
- ❖ नगर क्षेत्रमा रहेका ठुला अस्पताल बाहेक नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडानं ९ बाट बर्ष भरिमा ४ हजार २ सय २५ जनाले उपचार लिएकोमा २ हजार २ सय ३८ जना महिला रहेका छन् । वडानं १० मा रहेको स्वास्थ्य संस्था बाट बर्ष भरिमा १० हजार ५ सय २७ ले उपचार सेवा लिएका छन् ।
- ❖ नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडानं ९ र १० मा उपचारका लागी आउने मुख्य रोगका बिरामीहरु ।

भ्नाडापखाला , ज्वरो, छाला सम्बन्धी रोग, स्वासप्रस्वास सम्बन्धी

४ खानेपानी तथा सरसफाई

गत बर्षको अवस्था

- ❖ फोहर मैला ब्यावस्थापनमा समस्या रहेको ।
- ❖ खानेपानीको पाईपलाईन नपुगेको स्थानमा हेण्ड पाईपको कम गुणस्तरको खानेपानी खान बाध्यता ।
- ❖ खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणका लागी कामहरु भैरहेको ।
- ❖ कुल १२ हजार १४ घर धुरी मध्ये ९ हजार ७ सय १४ घर धुरीमा शौचालय बनेको ।

प्रयासहरु

- ❖ खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्ने अभियान जारी । नगरको वडानं ७ खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा भएको छ ।
- ❖ २३ सय घर धुरीमा शौचालय बनाउन बांकी रहेकोमा उनिहरुलाई शौचालय बनाउन प्रेरित गरीदै ।
- ❖ गैर सरकारी संस्थाहरुको प्रयासमा केही स्थानमा पानीमा रहेको आर्सेनिकको परिक्षण ।
- ❖ फोहर मैला ब्यावस्थापनका लागी नियमित तालीम प्रदान ।
- ❖ कालो ल्याष्टीक मुक्त नगर बनाउने अभियान अन्तीम चरणमा ।

- ❖ सिदार्थनगर नगरपालीकाको वडानं २, ३, ४, ९, १० र ११ मा नागरीक सचेतना केन्द्र , वडा नागरीक मञ्च गठन गरी उनिहरुको माध्यम बाट शिक्षा स्वास्थ्य सरसफाई लगायतका क्षेत्रमा जनचेतना अभिवृद्धी ।
- ❖ सामाजीक परिचालक मार्फत महिला हिंशा, स्वास्थ्य, सरसफाई, शिक्षा स्वास्थ्यका क्षेत्रमा विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन ।

उपलब्धीहरु

- ❖ नगर क्षेत्रमा आर्थिक वर्ष ०७०।०७१ मा ६ सय ६३ थप सौचालय बनाउन सफल ।
- ❖ वडानं ७ खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा ।
- ❖ नगरबासीहरुमा जनचेतना बृद्धी ।
- ❖ नियमित स्वास्थ्य परिक्षण , गर्भवती जांच , फोहरमैला व्यवस्थापनका क्षेत्रमा सर्वसाधारणहरु सचेत बनेको
- ❖ फोहरमैला ब्यावस्थापन गर्न नगरबासी जिम्मेवार बन्दै गएको ।
- ❖ सरसफाईका लागि टोल टोलमा ट्याक्टर पठाउने गरेको ।

५ जनचेतना तथा गरिबी निवारण ।

गत बर्षको अवस्था

- ❖ आर्थिक वर्ष ०६९।०७० मा जनचेतना र गरीबि निवारण लगायतका कार्यक्रमा बजेट विनियोजन भएता पनि कामहरु हुन नसकेको ।

प्रयासहरु (२०७०/७१ मा)

- नोट, नगरपालिकाले शहरी गरिबी न्युनिकरण कार्यक्रम दातृ निकायको रु २,६००,०००। नगरपालिकाको रु २,६००,०००।
- लक्षित समुहको विकास अन्तरगत लैङ्गीक क्षमता तथा सामाजीक समावेशी कार्यक्रम अन्तरगत रु ४,०२५,०००। बजेट विनियोजन भएको ।
- सबै जातजातीका विपन्न वर्गका बालबालीका हरुलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने कार्यक्रम सहभागी गराईएको
- ❖ आर्थिक वर्ष ०७०।०७१ मा लक्षित वर्ग , महिला , बालबालीका का क्षेत्रमा ३५ प्रतिशत बजेट विकासका कामहरुमा प्रयोग गर्दा सिमीत बजेटमा कामहरु गर्नु परेको ।
- ❖ एकिकृत सहरी विकास कार्यक्रम अन्तरगत सामाजीक क्षेत्रको विकासका लागि नेपाल ग्रामीण विकास केन्द्र मार्फत तालीम , जनचेतना , शिक्षा , स्वास्थ्यका क्षेत्रमा कामहरु भएको ।
- ❖ सिदार्थनगर नगरपालिका वडानं २, ३, ४, ९, १० र ११ म नागरीक सचेतना केन्द्र र वडा नागरिक मञ्च मार्फत जनचेतनाका कामहरु भैरहेको ।
- ❖ सामाजिक परिचालकहरु द्वारा आ आफ्नै क्षेत्रमा शिक्षा स्वास्थ्य सरसफाई पोषण लगायतका क्षेत्रमा कक्षाहरु सञ्चालन भएको ।

बालबालीकाका क्षेत्रमा भएका कार्यक्रम

- ❖ जिल्ला भेला कार्यक्रमका लागि सहयोग रु १०,०००।

- ❖ बालबालिकाको लागी अक्षयकोषको स्थापना रु २५,०००। (महिला तथा बालबालिका कार्यालय)
- ❖ एच.आई.भि. एड्स बाट प्रभावित बालबालिका हरुलाई पुस्तक कापी भोला बितरण रु २५,०००। सहयोग
- ❖ सिनपामा सेतो गुरासको समन्वयमा बाल मैत्री स्थानीय शासन अपाङ्ग नगर समन्वय समिती मिति २०७०।४।१८ मा गठन ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई पोशाक बापत रु ११००। (एक हजार एक सय रुपैया) का दरले आर्थिक सहयोग बितरण ।

शिक्षा

- ❖ भैरहवा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र र सिदार्थनगर नगरपालिकाको सहकार्यमा सिनपाका वडाहरुमा प्रौढ कक्षा । साक्षरता अभियान कार्यक्रम सञ्चालन रु २५,०००।

महिलाका क्षेत्रमा

- ❖ फोहरमैला व्यवस्थापन तथा चर्पीको निर्माण विषयक तिजगित प्रतियोगिता सम्पन्न २०७०।५।२१ मा

वातावरणका क्षेत्रमा

- ❖ सिनपा वडा नं ११ मा करीव एघार विगाहा जमिनमा वृक्षरोपण भएको ।
- ❖ वडानं १, ३ र ८ का बाटिकामा वृक्षरोपण ।
- ❖ वातावरण दिवसका अवसरमा नगरपालिका र नगरपालिका कर्मचारी एशोसिएसनको आयोजनामा सरसफाई सम्बन्धि जनचेतना मुलक कार्यक्रम भएको ।

स्वास्थ्य

- ❖ महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका वडानं ८ र १२ को अध्ययन अवलोकन भ्रमण
- ❖ सिनपा वडानं १० आमा समुहको अवलोकन भ्रमण ।
- ❖ सिदार्थ सामुदायिक सेवा केन्द्र र नगरपालिकाको संयुक्त आयोजनामा एच.आई.भि. एड्स विषयक अन्तरकृया ।
- ❖ सिनपा ४ का महिला समुहको अध्ययन अवलोकन भ्रमण ।
- ❖ २०७१।३।१२ र १३ गते २ समुहलाई ईएफआईजी विषयक अनुशिक्षण तालीम प्रदान ।
- ❖ सिनपामा ओडिएफ समिती गठन । ओ डि एफ अनुगमन समितीको गठन ।
- ❖ ०७१।३।१९ गते वडानं ७ लाई पहिलो वडाका रुपमा खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा ।
- ❖ सिनपाको सहयोगमा सिदार्थ सामुदायिक सेवा समाज द्वारा सिनपाको सम्पूर्ण वडाहरुमा ओडिएफ सम्बन्धी चर्पी नहुने घर परिवारको क, ख र ग बर्गिकरण ।
- ❖ बजार अनुगमन अन्तरगत मासु पसलहरुको अनुगमन ।
- ❖ राजनैतिक दलका २।२ जना प्रतिनीधीहरुका लागी ०७१।३। २४ र २५ गते फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन, नगरपालिकालाई खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा र वातावरण मैत्री स्थानिय शासन प्रारुप २०७० विषयक तालीम कार्यक्रम ।
- ❖ सिनपा ९ र १० मा रहेको नगर स्वास्थ्य केन्द्रका लागी नमुना एकिकृत विकास परिषद रुपन्देही द्वारा गर्भवती महिला चेक जांचका लागी आवश्यक पर्ने समानहरु केन्द्रका अध्यक्ष ज्ञानु पौडेल द्वारा हस्तान्तरण ।

लक्षित समुदायका कार्यक्रम

- ❖ दलित विकास नगर समन्वय समितीको गठन ।

- ❖ दलित विकास नगर समन्वय समितीका पदाधिकारीहरुका लागि एक दिवसीय जातीय भेदभाव तथा कसुर सजाय ऐन २०६८ विषयक एक दिने अभिमुखिकरण कार्यक्रम (रु ३०,०००।)
- ❖ २०७० चैत्र १ र २ गते सिनपा र एन आर डि सी को सयुक्त आयोजनामा २ दिने सम्पूर्ण कर्मचारीहरुका लागि अभिमुखीकरण तालीम प्रदान ।
- ❖ एन आर डि सी को आयोजनामा नगरका विभिन्न स्थानहरुमा जनचेतना मुलक सडक नाटक प्रदर्शन ।
- ❖ लक्षित समुदायका लागि तालीम प्रदान ।

उपलब्धीहरु

- ❖ लक्षितवर्ग, महिला, बालबालीकाका क्षेत्रमा छुट्टयाईनु पर्ने ३५ प्रतिशत बजेट कार्यान्वयन मा नआउदा जनचेतना, आयआर्जन मुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा समस्या हुदा प्रयाप्त उपलब्धी हासील गर्न नसकेको ।

नोट: नगरपालिकाले शहरी गरिबी न्युनिकरण कार्यक्रम दातृ निकायको रु २,६००,०००। नगरपालिकाको रु २,६००,०००।

- आर्थिक वर्ष ०७०।०७१ मा को बजेटमा पनि सडक पिच, सार्वजनीक शौचालय निर्माण, सडक ग्राभेल लगायतका ५ वटा योजनाका कामहरु भएको । तर गरीब न्युनिकरणका कार्यक्रमहरु भने नभएको (तालीम, रोजगारीका क्षेत्रमा काम बजेट खर्च नभएको) ।

लक्षित समुहको विकास अन्तरगत लैङ्गिक क्षमता तथा सामाजीक समावेशी कार्यक्रम अन्तरगत रु ४,०२५,०००। बजेट विनियोजन भएको ।

- आर्थिक वर्ष ०७०।०७१ मा १६ योजनाहरु छनौट भएकामा ति मध्ये ८ वटा योजनाहरु सडक पिच र ग्राभेलमा बजेट खर्च, ४ योजना शौचालय, धर्मशाला र विध्यालय बनाउने योजना । बाँकी २ कार्यक्रम मात्र तालीम, गोष्ठी र सेमीनारका कार्यक्रम भएको ।

- ❖ कम बजेट मै धेरै कामहरु भएको ।
- ❖ बालबालिका विद्यालयको पहुचमा ९५ प्रतिशत बढी रहेको ।
- ❖ दलित बालबालिका शिक्षाको पहुचमा (नगर क्षेत्रमा १३४० बालबालिका विद्यालयमा)
- ❖ प्राथमीक तहमा ९७.४ प्रतिशत भर्ना दर रहेको ।
- ❖ ८ प्रतिशत बालबालिका कक्षा छाड्ने दोहोर्याउने गरेको ।
- ❖ केही वडाहरुमा मात्र बाल क्लब गठन गर्न सफल

५ सामाजीक शाखा अन्तरगत सम्पादनका क्षेत्रहरु

- ❖ फोहर मैला व्यावस्थापन संम्बन्धी
- ❖ खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा
- ❖ आयमुलक तालीम प्रदान
- ❖ लक्षित वर्ग उत्थान कार्यक्रम

सुधारका लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु

- ❖ कार्य सम्पादनमा सहयोगी भावना जगाउने ।
- ❖ जनचेतना जगाउने ।

- ❖ फोहर घर बाटै निस्कन नदीने अवस्था श्रृजना गर्ने ।
- ❖ अपनत्वको भावना जागृत गराउने

७ नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका गैरसरकारी संघ संस्थाको नाम

- ❖ नेपाल ग्रामिण विकास केन्द्र (एन आर डि सी)
- ❖ नमुना एकिकृत विकास परिषद रुपन्देही ।
- ❖ एबिसी नेपाल ।
- ❖ माईती नेपाल
- ❖ सिदार्थ सामुदायिक सेवा समाज ।

८ सामाजिक बहन गर्ने क्षमता

- ❖ शिक्षा , स्वास्थ्य , सरसफाई , नगरस्वास्थ्य क्लिनिक , दमकल , ओडिएफ लगायत , जनचेतनामुलक तालीम प्रदान ।

९ संस्थागत क्षमता

जनशक्ति :- सिदार्थनगर नगरपालिकामा रहेका जनशक्ति ।

जम्मा दरबन्दी :- १८७

स्थायी :- १३७

करार :- ३२

रिक्त :- १८

१० सिदार्थनगर नगरपालिकाबाट आ.व. २०७०।०७१ मा संचालित योजनाहरु

जगेडा कोष

क्र.सं.	कार्य स्थल	कामको नाम	ल.ई. अंक	ठेक्का अंक
१	सि.न.पा.वार्ड नं.१३ श्रद्धा पथ	पि.सि.सि. सडक निर्माण कार्य	३३३२७००.७६	३२६१९०५.३७
२	सि.न.पा. वार्ड नं.६ अशोक पथ देखि शुरु भई दुर्गा मन्दिर देखि दक्षिण निर्माण होटल सम्म	नाला तथा सडक पिच कार्य	३३३०६०१.८७	२३७८९०७.४३
३	सि. न. पा. वार्ड नं. २ मेहुडीहवा देखि डण्डा पुल सम्म	नाला तथा सडक निर्माण कार्य	३३३२०६१.३	२७३६८२४.५६
४	सि.न.पा. वार्ड नं.१ बेलहिया मा.वि.हुदै मान सरोवर सम्म	सतह ढल निर्माण कार्य	३३३००१७.४	३२५८०५२.४१
५	सि.न.पा. वार्ड नं. ११ पिपरहिया देखि	सडक कालो पत्रे गर्ने	३३३४३३६.५६	३२६६१०५.६७

	भुजौली सम्म	कार्य		
६	सि.न.पा. वार्ड नं. ९	नाला तथा सडक पिच कार्य	३००४७२१.३६	२९४३११६.०८

सडक बोर्ड

क्र.सं.	कार्य स्थल	कामको नाम	ल.ई. अंक	ठेक्का अंक
१	शहरी सडक मर्मत सुधार कार्य	सडक मर्मत सुधार कार्य	८५७३३३७.४६	६९६२७१८.२८

कृषि सडक

क्र.सं.	कार्य स्थल	कामको नाम	ल.ई. अंक	ठेक्का अंक
१	सि. न.पा. वार्ड न.७ मेलमिलाप पथ	सडक पिच कार्य	६७५९१०.३६	६६०६८३.८८
२	सि.न.पा.वार्ड न.७ सप्तऋषि पथ गणपति पथ बेल बाबा पथ	सडक पिच कार्य	६८०३४९.९४	६६४४४०।
३	सि.न.पा.वार्ड न.७ स्वस्तीक पथ	सडक पिच कार्य	६८१८७०.६१	६६५६१०.६८
४	सि.न.पा.वार्ड न.७ बुद्ध पथ	पक्क नाली तथा कालो पत्रे	६८३८४५.७७	६६८४०८.५६

११ आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा भोगेका समस्याहरु ।

- ❖ सडक पिच गरेपछि केही समय सडकमा केही गुडन नदीनु पर्नेमा त्यसो गर्न असम्भव भएको ।
- ❖ पिच सडकमा गाई गोरुले दिशा पिसाव गर्नाले पिच सडकलाई प्रभावित बनाएको ।
- ❖ नगरबासीले सडकमा निमार्ण सामाग्री राखी दिनाले यातायातमा समस्या ।
- ❖ नगरबासीले आ आफ्नै घर अगाडी सडक उचा गरी दिनाले पानी नालीमा जान नपाई सडकमै जम्मा हुने भएकाले पिच सडक बिग्रने गरेको ।
- ❖ खाने पानीका लागि पिच सडक काट्नाले सडकमा समस्या आउने गरेको छ ।
- ❖ थोरै पैसामा धेरै काम गर्नु पर्ने बाध्यता ।
- ❖ श्रोतको कमीका कारण माग अनुसार काम गर्न नसकिएको ।
- ❖ निश्चित बजेट छुट्याएर काम गर्नु पर्ने र काम गर्दा गर्दै दवाव दिएर बढी काम गर्नु पर्ने बाध्यता ।
- ❖ सडकमा क्षमता बढी भारका गाडीहरु सञ्चालन हुदा पहिल्यै सडक भत्कीने ।
- ❖ बजेटको सिमा वाहिरको काम गर्नुपर्ने बाध्यता रहेको ।

१२ भावी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि चाल्नु पर्ने कदमहरु तथा सुझावहरु ।

- ❖ थोरै बजेटमा धेरै काम गर्नु पर्ने भएकाले नगरपालिकाका लागि प्रयाप्त बजेटको आवश्यकता छ ।
- ❖ नगरपालिकाको आमदानीको श्रोत बढाउनु पर्ने ।

- ❖ नगरबासी संग प्रत्यक्ष जोडीएका ढल निकास, फोहर मैला ब्यावस्थापन, सडक पिच लगायतका अत्यावश्यक विषयहरुमा नगरपालिका गंभिर बन्नु पर्ने ।
- ❖ नगरपालिकाले नेपाल सरकारले तोके अनुसारको बालबालिका, महिला र लक्षित समुदायका लागी छुट्टयाईएको ३५ प्रतिशत बजेट सोही क्षेत्रमा खर्च गर्नु पर्ने ।

१३ नीति तथा कार्यक्रम

भौतिक पुर्बाधार बिकास नीति

- ❖ घर जग्गा नक्सा पास सम्बन्धी नीति

१४ सामाजीक बिकास सम्बन्धी नीति

- ❖ महिला शसक्तिकरण नीति
- ❖ वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति
- ❖ जनस्वास्थ्य ब्यावस्थापन सम्बन्धी नीति
- ❖ गरीबी न्युनिकरण सम्बन्धी नीति
- ❖ बालबालिका सम्बन्धी नीति
- ❖ समुदाय बिकास तथा सामाजीक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धी नीति
- ❖ समाबेसी बिकास नीति
- ❖ शिक्षा, संस्कृती, कला तथा खेलकुद बिकास सम्बन्धी नीति

सुशासन प्रबर्धन तथा संगठन बिकास नीति

सार्वजनीक निजी साभेदारी ब्यावस्थापन सम्बन्धी नीति

सार्वजनीक सम्पत्ती संरक्षण तथा ब्यावस्थापन सम्बन्धी नीति

आन्तरिक आय बृद्धी तथा राजश्व ब्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

१५ नगरपालिकाको भौतिक व्यवस्थापन :

सि.न.पा. मा रहेका भौतिक वस्तुहरुको विवरण

टोयटा जीप : १

महेन्द्र विलिफा : १

मोटरसाइकल : १७

टेक्टर टाली : ५

वारुण यन्त्र : ४

रोलर : १

टिप्पर : २

भवन : २०

हेण्डपाइप जडान : १५

बिग्रेको टेक्टर : १

बिग्रेको मोटरसाइकल : ४

बिग्रेको वारुण यन्त्र : १

भवन सहित नगरपालीकाको जग्गा ९९ बिगाहा ३ कठ्ठा १५ धुर ।

१६ समन्वय र सहकार्यका प्रयासहरु

- ❖ नेपाल ग्रामिण विकास केन्द्र (एन आर डि सी)
- ❖ नमुना एकिकृत विकास परिषद
- ❖ सामुदायिक सेवा समाज
- ❖ वेलहिया गांउ समाज
- ❖ ढाके क्लब वडानं ४
- ❖ सिदार्थनगर उद्योग बाणिज्य संघ
- ❖ उद्योग ब्यापार संगठन
- ❖ सामुदायिक प्रहरी
- ❖ गैर सरकारी संस्थाहरु

आर्थिक वर्ष २०६९/०७० का मुख्य उपलब्धिहरु :

- ❖ एकिकृत सम्पत्ती कर लागु गरी रु ८७ लाख आम्दानी गरिएको ।
- ❖ वडा नम्बर १ वेलहिया स्थित अतिक्रमित जग्गालाई न.पा. को स्वामित्वमा लिई शुल्क पाकिङ्गको व्यवस्था गरिएको ।
- ❖ जगेडा कोषको सहयोगमा फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि पटखौली गाविस वडा नम्बर ८(क) को ६ बिगाहा जग्गा खरिद भैसकेको र सो जग्गामा IUDP अर्न्तगत सेनेटरी ल्याण्डफिल्ड साईट निर्माणको प्रस्ताव गरिएको ।
- ❖ वेलहिया स्थित जीप पार्कको जग्गामा अव्यवस्थित रुपमा व्यवसाय गरिरहेकाहरु संग सम्भौता गरि न.पा.को आयआर्जन बृद्धि गरिएको ।
- ❖ न.पा.को मुख्य सडकहरुमा अतिक्रमण गरिएका सडक पेटी विस्तार कार्य नगर विकास कोष र न.पा.को संयुक्त लगानीमा पेटी निर्माण कार्य सम्पन्न हुने अवस्थामा रहेको ।

आर्थिक वर्ष ०७०।०७१ को मुख्य मुख्य लक्ष्यहरु

- ❖ सबै वडाहरुमा कम्तीमा २० लाख र बढीमा ३३ लाख सम्मको याजना समावेश गर्ने ।
- ❖ आन्तरीक आय बृद्धी गरी करीब ५ करोड पुराउने ।
- ❖ पहिलो पटक महिला सशक्तिकरणका लागी स्पष्ट बजेटको व्यवस्था गर्ने ।

- ❖ खुल्ला दिशा मुक्त नगर बनाउने लक्ष्यलाई नीतिमा समावेश गर्ने ।
- ❖ एशियाली विकास बैकको अनुदान सहयोगमा सञ्चालन गरीने कार्यक्रमको लागी म्याचीङ्ग कोषको ब्यवस्था गर्ने ।
- ❖ सहभागीता मुलक योजना निर्माण प्रकृया अबलम्बन गर्ने ।
- ❖ वडा स्तरबाट प्राथमिकताका साथ आएका योजनालाई समावेश गर्ने ।
- ❖ योजनाहरुको प्रभाव मुल्याङ्कन संभाव्यता अध्ययनका लागी बजेट विनियोजन गर्ने ।
- ❖ खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र बनाउन चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र शौचालय निर्माण गर्नका लागी बजेट विनियोजन गर्ने ।

आर्थिक बर्ष ०७०।०७१ को मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु

- ❖ वडानं ७ लाई खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषणा गरिएको ।
- ❖ वडानं १३ सद्धा पथमा प्रयोगात्मक रुपमा कडकट सडक निर्माण गरिएको ।
- ❖ एकिकृत सम्पत्ती कर लागु भएपछि र अन्य श्रोत संकलन गरी आन्तरीक आयमा २८ प्रतिशतले बृद्धी गरीएको ।
- ❖ विभिन्न २० वटा गरिव समुदायमा सामाजिक बिकासको लागी (गरिवि न्युनिकरण र जनचेतना) प्रस्ताव तयार पारी सहमतीका लागी एडिबि मा पठाईएको ।
- ❖ नेपाल सरकार तथा एसियाली बिकास बैकको आर्थिक सहयोगमा बन्न लागेको ९ किलोमीटर सडक र ५७ किलोमिटर सतह ढल निर्माण र सुधारका लागी फाईनल डिजाईन तयार पारी सहमतीका लागी एडिबिमा पठाएको ।
- ❖ घर निर्माणका लागी भवन आचार संहिता प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिएको ।
- ❖ ६ वटा वडामा जगेडाकोष बाट एउटा वडामा कृषी सडक, अन्य बाकी वडाहरुमा आन्तरिक श्रोतको कार्यक्रमबाट बिकास निर्माणका योजनाहरु सम्पन्न भएको ।
- ❖ फोहरमैला ब्यवस्थापन अन्तरगत फोहरमैला प्रसोधन केन्द्र स्थापनाको लागी आवश्यक पर्ने बातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन स्वीकृतीका लागी बातावरण मन्त्रालयमा पठाईएकोमा स्वकृतीको प्रकृत्यामा रहेको ।
- ❖ सहभागीता मुलक कार्यक्रम अन्तरगत ६०।४० को योजनाहरु सम्पन्न भएको ।

सामाजिक परिक्षणका केही भलकहरु ।

मिति २०७१।०५।०३

थानेश्वर पाण्डे
सामाजीक परिक्षक
भैरहवा मिडीया प्राली